

10.3 - A.B.D. ÖZEL YABANCI SERMAYE YATIRIMLARI : BİR ARASTIRMA

Yabancı ülkelerdeki Amerikan özel sermaye yatırımı aktiflerinin değeri 1950'den 1969 yılına kadar hızla artmıştır; yıllara göre gelişme Tablo 1'de gösterilmiştir. Yabancı ülkelerdeki A.B.D. yatırımlarının büyük bölümünü uzun vadeli aktifler oluşturmaktadır. Uzun vadeli aktifler arasında ise, sermayenin payı (özel yabancı yatırım biçiminde) kredilerden (tahvil biçiminde) çok daha fazladır. Aktiflerin tümü, uzun vadeli aktifler ve yabancı sermaye yatırımları, on dokuz yıllık dönem içinde, yılda % 10 oranında bir hızla artarak beş misli çoğalmıştır. 1/

1/: Bu yazıdaki veriler, cari dolar değerleriyle ifade edilmiştir. Dolayısıyla, gerçek büyüme, inceleme konusu dönemdeki enflasyon ölçüsünde abartılmıştır. 1950'den 1969'a kadar, ihraç ve ithal mallarında (uluslararası ticarete payı yüksek olanlar) fiyat artışı yılda %1'den biraz fazla olmuştur. (The Economic Report of the President, 1970, Tablo C-3).

Tablo 1 - A.B.D. YABANCI ÖZEL YATIRIMLARI GELİŞİMİ / 1950 - 1969

Yıl	Aktiflerin Değeri			Sermaye Çıkışı (Yıl içinde milyar dolar)	Doğrudan Yatırım Geliri
	Toplam (Yıl sonunda milyar dolar)	Uzun Dönemli	Doğrudan		
1950	19.0	17.5	11.8	0.6	1.3
1951	20.5	19.0	13.0	0.5	1.5
1952	22.1	20.6	14.7	0.9	1.4
1953	23.8	22.2	16.3	0.7	1.4
1954	26.6	24.4	17.6	0.8	1.7
1955	29.1	26.8	19.4	0.8	1.9
1956	33.0	30.1	22.5	1.8	2.2
1957	36.8	33.6	25.4	2.1	2.3
1958	40.8	37.3	27.4	1.1	2.2
1959	44.8	41.2	29.7	1.4	2.2
1960	49.4	44.4	31.9	1.7	2.4
1961	55.5	49.0	34.7	1.6	2.8
1962	60.0	52.7	37.3	1.7	3.0
1963	66.5	58.3	40.7	2.0	3.1
1964	75.8	64.9	44.5	2.3	3.7
1965	81.5	71.4	49.5	3.5	4.0
1966	86.3	75.7	54.8	3.7	4.0
1967	93.6	81.7	59.5	3.1	4.5
1968	102.5	89.5	65.0	3.2	5.0
1969	110.2	96.0	70.8	3.1	5.6

KAYNAK: Survey of Current Business, A.B.D. Ticaret Bakanlığı (Aylıklar)

Ayrıca, Tablo 1'de A.B.D. özel sermaye yatırımlarına bağlı olarak, yıllık sermaye giriş ve sermaye çıkış olayı da yer almaktadır. Ancak bu yatırımların büyük bölümü A.B.D. dışından, yani hem yerli kaynaklarla, hem de yabancı sermayenin tekrar yatırdığı kârlarıyla finanse edilmiştir. Dolayısıyla yıllık sermaye çıkışları, tekâbül ettiği yıllık özel yabancı sermaye yatırım değerindeki artışlara kıyasla çok küçük kalmaktadır. Yabancı ülkelerden dönen sermaye ise mevcut yatırımlardan elde edilen gelirlerin A.B.D.'ye gönderilen kısmını göstermektedir. Tablo 1'den açıkça anlaşılacağı gibi, hem yatırım karşılığı kâr girişi, hem de yatırım sermayesi çıkışı, 1950'den 1969'a kadar hızla artmış, fakat ilki sürekli ve düzenli olarak ikincisine kıyasla daha hızlı gelişmiştir. Böylece A.B.D. özel yabancı sermaye yatırımlarının sonucu olarak sermaye girişi aima fazla vermiştir. 2/

1950 ile 1969 dönemi arasında, A.B.D. özel yabancı sermaye yatırımlarının değeri, toplam şirket yatırımları içinde (hem yurtiçi, hem yurtdışı) giderek büyümüştür. Bunda şaşılacak hiç birşey yoktur. Çünkü bu dönem boyunca yabancı sermaye yatırımlarının ortalama verimi, yurtiçi yatırımlardan elde edilene kıyasla hayli yüksektir.

2/: Net sermaye girişi, A.B.D.'li özel sermayenin diğer dünya ülkelerinin istifadesine sunulan sermaye kaynaklarını artırdığı yönündeki görüşü yalanlamaktadır. Gerçekte, kâr girişleri yeni sermaye çıkışlarının üstündedir. Fakat yabancı özel yatırımın, yabancı ülkelerde sermaye temin olanakları üzerinde doğrudan ve dolaylı etkileri vardır. Yurtdışındaki A.B.D. özel yatırımlarının tüm etkisini görebilmek, ancak bunların gittikleri ülkelerde yurtiçi gelire net katkısının, yurtiçi sermaye birikimini ne ölçüde durdurduğunun veya yavaşlattığının ve sermaye temin olanaklarıyla ilgili diğer benzer değişkenleri ne yönde etkilediğinin incelenmesiyle mümkündür.

Tablo 2 yabancı sermaye yatırımlarının artan önemini ve nisbeten yüksek kârlılığını yıllık rakamlarla belgelemektedir. Vergiden-sonra-kâr, yatırılan sermaye ve karşılığında elde edilen kâr oranı, önce tüm şirketler, sonra yabancı özel sermaye için gösterilmektedir. 3/ Toplam kâr ve toplam sermaye içinde yabancının payı her yıl için ayrıca gösterilmektedir. 1950 yılında toplam yatırım değerinin %5'ini oluşturan dış yatırımlar, 1969'da % 10'a yükselmiştir. Vergiden-sonra şirket kârları içinde yabancı sermaye kârlarının payı yatırımlara kıyasla sürekli olarak artmıştır. 1950'de %7 olan bu oran 1968'de yaklaşık olarak %18'i bulmuştur. Yabancı kârların yüksekliği, yabancı sermaye yatırımlarının çok daha kârlı olduğunu göstermektedir. Zaten bu dönem içinde %7-8 arasında değişen genel kârlılığa kıyasla yabancı sermayenin kârlılığı ortalama %13-14 olarak gerçekleşmiştir.

3/: Özel yabancı sermaye yatırımlarının kârlarını kıyaslanabilir hale getirmek için bildirilen yabancı kazançlar üzerinde bazı düzeltmeler yapılması gerekir. Ticaret Bakanlığı'ndan sağlanan veriler dış ülke kazançlarını dış ülkelerdeki vergi ödemelerinden sonra, fakat A.B.D. de ödenmesi gereken vergiden önce göstermektedir. A.B.D. vergi kanunları, şirketlerin transfer ettikleri kazanç üzerinden yabancı ülkelerde ödedikleri vergileri, A.B.D.'de ödemeleri gerekenden düşmelerine (yabancı ülke vergi yükünün A.B.D. vergi oranından yüksek olmaması halinde) izin vermektedir. Dolayısıyla yabancı ülke kazançları üzerindeki etkin A.B.D. vergi yükü yurtiçi kazançlara uygulanan orana (yaklaşık olarak % 50) kıyasla çok düşüktür. İç Vergiler Şubesi'nden elde edilen delillere göre (Statistics of Income - 1962/ Supplemental Report on Foreign Income and Taxes Reported in Corporation Income Tax Returns, Tablo 10) yabancı ülke kazançları üzerinden ödenen ortalama verginin - indirimlerden sonra - % 10 civarında olduğu anlaşılmaktadır. A.B.D. vergilerinden sağlanan indirimlere ilâveten, beyan edilen royalty değerleri, idare giderleri ve A.B.D. şirketlerinin deniz aşırı fiyallerine fatura ettikleri diğer bütün masraflar gibi çeşitli yollardan transfer edilen kârları da, beyan edilen yabancı ülke kazançlarına eklemek gerekir. Bu şekilde hesaplanan vergiden-sonra yabancı ülke kârları Tablo 2'de gösterilmektedir.

Dikkat edilmesi gereken bir diğer husus da bütün bu düzeltmelerden sonra bile elde edilen rakamların yabancı sermaye yatırım kârlılığını yine olduğundan düşük göstermesidir. Bir yandan, ana kumpanyadan ithal edilen girdi fiyatlarının sun'f olarak yüksek tutulması, fiyallerin elde ettiği kârları gizlemektedir. Bu tür yüksek faturalama, fiyallerin defterlerinde (muhasebesinde) görülmesi gereken kârların A.B.D.'deki ana kumpanya hesaplarına intikaliyle sonuçlanmaktadır. Diğer yandan, yabancı ülkelerdeki aktiflerin beyan edilen değeri, makine ve tesisatın olduğundan yüksek fiyatlandırılması ve/veya marka v.s. gibi maliyeti sıfır olan aktiflerin de kapitalize edilmesi nedeniyle, yatırılan sermaye gerçek değerinin çok üstünde olabilir.

Tablo 2 - A.B.D. DOĞRUDAN ÖZEL YABANCI YATIRIMLARININ NİSBİ BÜYÜKLÜĞÜ VE KÂRLİLİĞİ / 1950-1969

Yıl	Şirket Toplamları			Özel Yabancı Yatırım			Yabancı/Toplam Oranları	
	Vergi			Vergi			Vergi	
	Sonrası Kâr (Milyar Dolar)	Yatırılmış Sermaye (Milyar Dolar)	Kâr Oranı %	Sonrası Kâr (Milyar Dolar)	Yatırılmış Sermaye (Milyar Dolar)	Kâr Oranı %	Sonrası Kâr %	Yatırılmış Sermaye %
1950	24.9	223.6	11.1	1.70	11.2	15.2	6.8	5.0
1951	21.6	239.0	9.0	2.14	12.4	17.3	9.9	5.2
1952	19.6	254.0	7.7	2.24	13.8	16.2	11.4	5.4
1953	20.4	265.2	7.7	2.19	15.5	14.1	10.7	5.8
1954	20.6	279.8	7.4	2.33	16.9	13.8	11.3	6.0
1955	27.0	305.5	8.8	2.78	18.5	15.0	10.3	6.1
1956	27.2	327.7	8.2	3.18	20.9	15.2	11.7	6.4
1957	26.0	344.4	7.5	3.44	23.9	14.4	13.2	6.9
1958	22.3	369.2	6.0	2.99	26.4	11.3	13.3	7.1
1959	28.5	389.0	7.4	3.25	28.5	11.4	11.8	7.3
1960	26.7	409.0	6.5	3.60	30.8	12.0	13.5	7.5
1961	27.2	434.2	6.3	3.89	33.3	11.7	14.3	7.7
1962	31.2	(456.0)	6.8	4.37	36.0	12.1	14.0	7.9
1963	33.1	476.6	6.9	4.79	39.0	12.3	14.5	8.2
1964	38.4	503.4	7.6	5.32	42.6	12.5	13.9	8.5
1965	46.5	536.0	8.7	5.83	47.0	12.4	12.5	8.8
1966	49.9	567.1	8.2	6.16	52.1	12.0	12.4	9.2
1967	46.6	613.0	7.6	6.57	57.1	11.5	14.1	9.3
1968	48.2	(660.0)	7.3	7.57	62.2	12.2	15.7	9.4
1969	48.5	(710.0)	6.8	8.53	68.4	12.5	17.6	9.6

1) Parantez içindeki veriler kesin bilgi bulunamaması nedeniyle kullanılan tahminlerdir.

KAYNAKLAR:

- a) Vergiden-sonra şirket kârları : National Income and Product Accounts, Table 6.15, A.B.D. Ticaret Bakanlığı.
- b) Yatırılmış sermaye: Statistics of Income: Corporate Income Tax Returns (Yıllık), A.B.D. Vergi Gelirleri Şubesi.

1929, 1950, 1959 ve 1960 yıllarında A.B.D. dışında özel sermaye yatırımlarının bölgesel ve sektörel dağılımı Tablo 3'de verilmiştir. Bu süre içinde yabancı sermaye yatırım değeri tüm bölge ve sektörlerde mutlak olarak azgın bir biçimde gelişmekle beraber, dağılımda da önemli değişiklikler meydana gelmiştir. 1929 ve 1950'de % 50 civarında olan az gelişmiş ülkelerin payı 1969'da % 30'un altına düşmüştür. 1929 ve 1950'de A.B.D. yatırımları için önde gelen bölge olan Latin Amerika'nın yerini 1959'da Kanada, 1969'da da Batı Avrupa almıştır.

Tablo 3 - A.B.D. DOĞRUDAN YABANCI ÖZEL YATIRIM DEĞERLERİNİN BÖLGE VE SEKTÖRLERE GÖRE DAĞILIMI

(Bütün rakamlar milyon dolar olarak)

	1929	1950	1959	1969
Tüm Ülkeler	7.528	11.788	29.735	70.763
Latin Amerika	3.519	4.576	8.990	13.811
Afrika <u>1/</u>	25	147	520	2.215
Asya <u>2/</u>	334	982	2.026	3.974
Kanada	2.010	3.579	10.171	21.075
Avrupa	1.353	1.733	5.300	21.554
Diğer Bölgeler <u>3/</u>	287	771	2.728	8.133
Madencilik ve İşleme	1.185	1.129	2.858	5.635
Petrol	1.117	3.390	10.423	19.985
İmalât	1.813	3.831	9.692	29.450
Diğer Sektörler	3.413	3.438	6.762	15.693
Az Gelişmiş Ülkeler <u>4/</u>	3.878	5.705	11.536	20.000
Madencilik ve İşleme	751	718	1.604	2.321
Petrol	721	2.139	5.127	7.830
İmalât	297	847	1.614	5.167
Diğer Sektörler	2.109	2.001	3.191	4.682
Gelişmiş Ülkeler <u>5/</u>	3.650	6.083	18.199	50.763
Madencilik ve İşleme	434	411	1.254	3.314
Petrol	396	1.251	5.296	12.155
İmalât	1.516	2.984	8.078	24.283
Diğer Sektörler	1.304	1.437	3.571	11.011

1/: Güney Afrika hariç.

2/: Japonya hariç.

3/: Uluslararası dahil.

4/: Yukarıda gösterilen ilk üç bölge dahil.

5/: " " son " " " "

KAYNAKLAR: 1929 ve 1950 verileri: S.Pizer ve F.Cutler-U.S. Business Investment in Foreign Countries,

1959 ve 1969 verileri : Survey of Current Business, (Eylül 1960 ve Ekim 1970) A.B.D. Ticaret Bakanlığı.

Bölge değişikliği, son yıllarda yabancı sermaye yatırımları içinde imalât sektörünün artan önem ve özelliğini yansıtmaktadır. İmalât sektörünün 1929'da tüm yabancı yatırımlar içinde % 24 civarındaki payı, 1969'da % 42'ye yükselmiştir. Yüksek yaşama düzeyi nedeniyle, gelişmiş ülkeler, az gelişmişlere kıyasla, kârlı işlere çok daha uygun pazarları imalât sanayiinin istifadesine arz etmektedirler. Gelişmiş ülkelerdeki A.B.D. yatırımlarının yüzde elliden fazlası sanayiinin imalât sektöründedir.

Geri kalmış ülkelerde, hammadde çıkarma işi yabancı girişimcilerin en önemli faaliyet dalı olarak devam etmektedir; bu bölgelerde A.B.D. özel yabancı sermaye yatırımlarının yarısından fazlası petrol, maden çıkarma ve işleme ile ilgilidir. Fakat geri kalmış ülkelerde bile tüm A.B.D. kaynaklı yabancı sermaye yatırımları içinde imalât sanayiinin payı giderek büyümekte ve hatta hammadde elde etmek üzere yapılan yatırım değerini yakın bir gelecekte aşması beklenmektedir.

Yabancı sermaye yatırımları içinde imalât sanayiinin giderek artması özellikle sosyalist olmayan az gelişmiş ülkeler için çok önemlidir. Bir süre öncesine kadar öncelikle maden çıkarma ve değerli hammaddelerin ihracıyla uğraşan yabancı yatırımcılar, şimdi ulusal ekonomiyle daha iç-içleşmeye başlamıştır. Bu, bir yandan iç iktisadî sorunları daha fazla etkileme ve kontrol edebilme olanağını getirmekte, öte yandan ev sahibi hükümet ile yeni tür ilişkilerin geliştirilmesine yol açmaktadır. Amaçları faaliyetlerine mümkün olduğu kadar az müdahaleyi temin etmek iken, şimdi yabancı yatırımcılar ülke içinde kapitalist, sosyal ve iktisadî ilişkilerin gelişmesi için ev sahibi hükümetin politikasını doğrudan etkileme yollarını ve hükümetle işbirliği olanaklarını aramaktadırlar. "Uygun yatırım ortamı" yaratma isteği, kapitalizmin sürekli olarak yayılmasına ve dünya kapitalizminin bütünleşerek büyümesine yol açmaktadır.

Az gelişmiş ülkelere kıyasla gelişmiş ülkelerde A.B.D. özel yabancı sermaye yatırımlarının değeri çok daha yüksek olmasına rağmen, bu yatırımlardan elde edilen gelirler arasında çok az fark vardır. Tablo 4'de, bildirilen gelirler (yabancı vergilerden sonra, A.B.D. vergilerinden önce), yatırım değeri ve bunun 1959 ve 1969'da bölge ve sektöre göre karşılığı olan kazanç yüzdesi gösterilmiştir. Toplam yabancı sermaye yatırımlarının 1959'da % 39'u ve 1969'da da % 28'i geri kalmış ülkelere isabet ederken, verilere göre bunun karşılığı kazançların 1959'da % 50, 1969'da da % 47 olduğu görülmektedir. Bu farklar, gelişmiş ülkelere kıyasla az gelişmiş ülkelere elde edilen ortalama kazanç oranının çok yüksek olduğuna işaret etmektedir : 1959'da % 9'a karşı % 14 ve 1969'da da % 8.3'e karşı % 18.7 (açık giderek büyümektedir) kazanç

oranlarındaki fark, yatırım konularının dağılımındaki değişiklikten ileri geliyor denilemez, çünkü Tablo 4'de sunulan kazanç oranları bölgeler arasında gösterdiği değişikliği sektörler arasında ortaya koymamaktadır. Veriler geri kalmış ülkelerde her sektör içindeki ortalama kazanç gelirinin gelişmiş ülkelere kıyasla yüksek olduğunu açıkça sergilemektedir.

Tablo 4 - A.B.D. DOĞRUDAN YABANCI ÖZEL YATIRIM KAZANÇLARININ BÖLGE VE SEKTÖRLERE GÖRE DAĞILIMI/1959 ve 1969

	Bildirilen Kârlar (Milyon Dolar Yıl İçinde)	Yatırım Değeri (Milyon Dolar Yıl Sonunda)	Kazanç Oranı %
1959			
Toplam Yatırım	3.255	29.735	11.0
Az gelişmiş Ülkeler	1.615	11.536	14.0
Gelişmiş Ülkeler	1.640	18.199	9.0
Madencilik ve Maden İşleme	315	2.858	11.0
Petrol	1.185	10.423	11.4
İmalât	1.129	9.692	11.6
Diğer Sektörler	626	6.762	
1969			
Toplam Yatırım	7.955	70.763	11.3
Az gelişmiş Ülkeler	3.747	20.000	18.7
Gelişmiş Ülkeler	4.208	50.763	8.3
Madencilik ve Maden İşleme	844	5.635	15.0
Petrol	2.494	19.985	12.5
İmalât	3.185	29.450	10.8
Diğer Sektörler	1.432	15.693	9.2

KAYNAK : Survey of Current Business : (Eylül 1960 ve Ekim 1970),

A.B.D. Ticaret Bakanlığı.

A.B.D. ekonomisi için yabancı ülkelerdeki yatırımların önemi iç ve dış faaliyetlerin toplu karşılaştırılmasıyla tesbit edilenin çok ötesindedir. Ülke dışındaki yatırımlar, özel teşebbüsün hâkimi güçlü sınıflı şirketlerde yoğunlaşarak birikmiştir. Tablo 5 A.B.D.'de en gelişmiş 25 sınıflı şirketin (ciroya göre sıralı), yabancı ülkelerde, geniş kapsamlı verilerin mevcut olduğu en yeni tarih olan 1965 yılındaki faaliyet sonuçlarını göstermektedir. Yabancı ülke satış, aktif ve kazançları - ve toplama göre yabancı faaliyetlerin yüzdesi - veriler mevcut ise, her şirket için ayrı ayrı takdim edilmiştir. Tablo'nun altında, 25'i arasından verilerin mevcut olduğu şirket sayısı gösterilerek bunlara ait bulgular tüm sınıflı şirketlere ait toplam değerlerle kıyaslanmıştır.

Tablo 5, en gelişmiş 25 sınıflı şirketin yabancı ülkelerdeki faaliyetlerinin, toplam satış, aktif ve kazançlarının ortalama % 25'i ile % 30'u arasında değiştiğini göstermektedir; dolayısıyla bunların çoğu çok uluslu şirket olarak tanımlanabilir. Aktifleriyle ilgili verilerin mevcut olduğu 16 firma yabancı ülkelerden elde edilen kazançların % 40'ına sahiptir. Bu rakamlar A.B.D.'nin denizaşırı ülkelerdeki özel sermaye faaliyetlerinin, yurtiçi faaliyetlerinden çok daha yoğun olduğunu göstermektedir.

Çok uluslu şirketlerin dünya kapitalist sistemi içindeki yeri ve gücü açık seçik görülmektedir. Tablo 6'da sosyalist olmayan ülkeler ve firmalar iki iktisadî güç göstergesine göre sıralanmıştır. İlk olarak, en gelişmiş sınıflı kuruluşların satışları ile önde gelen ülkelerin millî gelirleri karşılaştırılmaktadır. Bu rakamlar firma bünyesinde ve ülke içinde gerçekleşen üretim değerini göstermektedir. Sonra, yine bu güçlü şirketlerin vergiden-sonra -kârları, yine önde gelen ülke hükümetlerinin topladığı gelirlerle karşılaştırılmıştır. Bu rakamlar da gayrisafi üretime firma ve ülkelerin payına düşen net geliri göstermektedir.

Tablo 6, 1965 yılında, herbirinin satışı üç milyar doların üstünde olan en gelişmiş 12 şirketin, yine gayrisafi millî üretimi üç milyar doların üstündeki 38 ülke ile kıyaslanışını göstermektedir. 38 ülkenin çoğunluğunu kapitalist gelişmişler oluşturmaktadır. En gelişmiş 12 şirketten hepsi, sıralamada, millî geliri üç milyar doların altında kalan yüzden fazla (bunlar Tablo'da gösterilmemiştir) ülke ve bölgenin önünde gelmektedir. Net gelirlere göre ülke ve firmaların sıralanması, durumu çok uluslu şirketlerin biraz aleyhine döndürmekle beraber, hemen hemen benzer sonuç vermektedir. Sıralamada, net gelirin 400 milyon dolardan fazla olduğu en üst 47 yerin 40'unu ülkeler, 7'sini de çok uluslu şirketler almaktadır.

Sonuçlar çok uluslu şirketlerin iktisadî gücünün birçok gelişmiş kapitalist ülkeninkine yakın olduğunu, en büyük az gelişmiş ülkeye kıyasla da hayli önde gittiğini göstermektedir.

Tablo 5 - A.B.D.'de EN GELİŞMİŞ 25 SİNAİ ŞİRKETİN ÜLKE DIŞI FAALİYETLERİ-1965

Sıra	% Dış			Dış Değer		
	Satış	Aktif	Kazanç	Satış	Aktif	Kazanç
1. General Motors	18	12	10	3.730	988	213
2. Ford Motor	22 ^{2/}	27	12 ^{2/}	2.540	1.211	84 ^{2/}
3. Standard Oil (N.J.)	68	52	60	7.800	4.510	622
4. General Electric	18			1.119	41	
5. Chrysler	25	26		1.325	412	
6. Mobil Oil	49	43	52	2.405	1.500	166
7. U.S. Steel						
8. Texaco	35 ^{1/}		25 ^{1/}	1.540		159
9. IBM	30	32	30	1.133	824	143
10. Gulf Oil		33	29		1.260	124
11. Western Electric						
12. DuPont	17	17		514	372	
13. Swift						
14. Bethlehem Steel	2			52		
15. Shell Oil						
16. Standard Oil (Indiana)		16			433	
17. Standard Oil (California)	35 ^{1/}	9 ^{1/}	43 ^{1/}	855	295	168 ^{1/}
18. Westinghouse Electric						
19. International Harvester	28	26	19	650	290	19
20. Goodyear		40	34		360	37
21. Union Carbide	29	17	22	599	231	50
22. Armour		11			132	
23. Procter and Gamble		16	18		147	24
24. RCA	6	6	5	123	36	5
25. General Telephone and Electronics	11			224		
A. Yeterli veri olan firma sayısı	15	16	13	15	16	13
B. Bu şirketler için toplamlar	%29	% 28	% 27	24.609	13.001	1.814
C. Bütün sınıflar şirketler için toplamlar	-	-	-	-	38.394	4.415
D. C'nin %'si olarak B	-	-	-	-	33,9	41,2

1/: Batı Yarımküresi hariç.

2/: Kanada hariç.

KAYNAKLAR: a) Sıra : - Fortune (Haziran 1966)

b) Dış satış, aktif ve kazanç yüzdeleri:-The Bulletin, New York Üniversitesi, (Nisan 1968)

c) Dış değerler: - Fortune (Haziran 1966) un verdiği toplu rakamlar (%) ile çarpılarak elde edilmiştir.

d) Yabancı aktif ve kazançlar toplamı, bütün sınıflar şirketleri için:- Survey of Current Business (Eylül 1966), A.B.D. Ticaret Bakanlığı.

Tablo 6 - KARŞILAŞTIRMALI İKTİSADİ GÜÇ : ÜLKELER VE ŞİRKETLER:
(1965 yılı rakamları milyon dolar)

Ülke/Şirket	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
	Sıra	GSMH	Satışlar	Sıra	Hükümet Gelirleri	Vergiden Sonra Kâr
A.B.D.	1	688.000		1	117.000	
Batı Almanya	2	116.713		4	16.100	
İngiltere	3	97.720		2	29.000	
Fransa	4	94.044		3	19.500	
Japonya	5	85.207		5	11.300	
İtalya	6	56.742		6	10.200	
Hindistan	7	49.623		8	5.150	
Kanada	8	49.104		7	8.400	
Avustralya	9	23.113		10	4.510	
Brezilya	10	22.173		15	2.330	
İspanya	11	21.420		13	3.080	
General Motors	12		20.733	16		2.126
Meksika	13	19.705		19	1.770	
İsveç	14	19.223		9	4.660	
Hollanda	15	18.829		11	4.250	
Belçika	16	16.660		12	3.420	
Arjantin	17	14.982		22	1.480	
İsviçre	18	13.668		26	1.150	
Ford Motor	19		11.537	34		703
Standard Oil (N.J.)	20		11.472	28		1.036
Güney Afrika	21	10.550		21	1.490	
Danimarka	22	10.040		17	1.870	
Pakistan	23	10.028		33	800	
Avusturya	24	9.341		14	2.580	
Türkiye	25	8.745		23	1.460	
Venezüela	26	8.466		20	1.640	
Finlandiya	27	8.054		18	1.790	
Endonezya	28	7.371		45	420	
Norveç	29	7.093		24	1.420	
İran	30	6.323		32	865	
General Elektrik	31		6.214			355
Yunanistan	32	5.751		29	925	
Kolombiya	33	5.427		37	625	
Yeni Zelanda	34	5.345		25	1350	
Chrysler	35		5.300			233
Filipinler	36	5.209		46	420	
Şili	37	4.936		31	895	
Mobil Oil	38		4.908			320
Birleşik Arap Cumhuriyeti	39	4.701		27	1.110	

Tablo 6 - KARŞILAŞTIRMALI İKTİSADİ GÜÇ : ÜLKELER VE ŞİRKETLER (Devamı)
(1965 yılı rakamları milyon dolar)

Ülke/Şirket	(1) Sıra	(2) GSMH	(3) Satışlar	(4) Sıra	(5) Hükümet Gelirleri	(6) Vergiden Sonra Kâr
Texaco	40		4.400	36		637
U. S. Steel	41		4.400			275
Peru	42	4.345		38	585	
Nijerya	43	4040			205	
Tayland	44	3.931		40	535	
İBM	45		3.779	43		477
Portekiz	46	3.689		41	525	477
İsrail	47	3.602		30	895	
Gulf Oil	48		3.385	44		427
Western Electric	49		3.362			168
DuPont	50		3.021	47		407
Malezya		2.939		42	490	
İrlanda		2.719		35	665	
Irak		2.268		39	545	

KAYNAKLAR: a) Sanai şirket vergiden-sonra kâr ve satışları: Fortune (Mayıs 1970)

b) Gayrisafi Millî Hasıla : Hagen and Hawlyryshyn, Dünya Gelir ve Büyümesi Üzerine Bir İnceleme, 1955-1965, İktisadi Gelisme ve Kültürel Değişme (Ekim 1969)

c) Hükümet Gelirleri : Birleşmiş Milletler, Statistical Yearbook, 1968.